

Loven af 4. Oktober og derved erhverve sig Ret til ved Ejerskifte at indkassere Værdistigningen og Gevinsten til det offentlige. Det tror jeg ikke, man kommer udenom, thi det vil blive overordentlig vanskeligt at praktisere en Paapegning af Værdistigningen paa en Del af den samlede Ejendom, som afhændes under eet.

Dernæst har jeg et Par Bemærkninger at gøre om Suppleringslaanene. Med Hensyn til disse har jeg ret store Betænkeligheder. Det vil virke som et tveægget Sværd, naar man bliver ved at supplere Statslaan op ved Ejerskifte. Jeg tror, at vi her paa Rigsdagen snarere skal koncentrere os om Landboreformer for den Ungdom, der ønsker at starte et Landbrug og bane sig Vej paa dette Omraade, end om en Almiselovgivning til enkelte Personer i Landbruget, der ønsker at erhverve en ganske bestemt Ejendom. Det, man tilstræber gennem Lovbestemmelser som disse, er nemlig en Almiselovgivning til enkelte bestemte Personer, en Lovgivning, der intet som helst har med sociale Spørgsmaal at gøre; thi for Staten og Samfundet kan det være aldeles ligegyldigt, enten det er Per Larsen eller Søren Pæsen, der virker i et Landbrug, det, der har Betydning for Staten og Samfundet, er, at der bestaar et dansk Landbrug, som giver Underhold og Virkeplads til en Familie. At hjælpe ganske bestemte Personer ved en Almiselovgivning, der strejfer ind paa Landbolovgivningens Omraade, er jeg bestemt imod, og jeg skal sige paa mit Partis Vegne, at en saadan Lovgivning kan ikke paaregne Velvillie eller Støtte fra det radikale Venstres Side.

Med disse Bemærkninger skal jeg endnu en Gang tilsige mit Partis velvillige og saglige Medvirkning til, at dette Spørgsmaal kan blive løst. De foreliggende Forslag betyder overordentlig meget baade for vort Land og vort Landbrug. Vort Parti ser saaledes paa Sagen, at Tiden er inde til at forberede en videre Udvikling af Landbolovgivningen, og at det her drejer sig om Spørgsmaal, der trænger til at belyses sagligt og grundigt, og til dette Arbejde tilsiger jeg Ministeriet og Landbrugsministeren vort Partis bedste Medvirkning.

Landbrugsministeren (Bording): De fire Partiers Ordførere eller rettere sagt de tre Partiers Ordførere — thi naturligvis gælder det ikke Socialdemokraternes Ordfører, idet Socialdemokraterne jo Gang paa Gang har fremsat et lignende Forslag — har i deres Udtalelser stillet sig mere velvilligt

overfor de foreliggende Forslag, end det tidligere har været Tilfældet, og jeg skal derfor bringe disse Ordførere min Tak. Det giver mig begrundet Haab om, at det vil være muligt i Løbet af en i alt Fald ikke helt uoverskuelig Fremtid at faa gennemført Forslag, der tilsigter at opnaa det, som tilsigtes opnaaet ved de foreliggende Forslag.

Jeg er ganske klar over, at efter som Tiden gaar, vil der overfor de Spørgsmaal, der her er rejst, overfor disse Forslag, overfor disse Principper blive vist større og større Velvillie fra de andre Partiers Side. Det afgørende er, at Erfaringen viser os, at der foregaar ikke nogen nævneværdig Udstykning udover den, som foregaar ved Statens Hjælp. Man kan tale aldrig saa meget om, at man ønsker at beholde Landbonddommen ved Jorden, og at man maa standse Strømmen til Byerne; Erfaringen viser, at der ustandselig foregaar en Strøm til Byerne, og at der ikke oprettes nye Brug af nævneværdig Betydning udover dem, som oprettes med Statens Støtte.

Det ærede Medlem Hr. Stengaard-Kirkegaard, som talte paa Venstres Vegne, sagde, at han følte sig overbevist om, at jeg heller ikke vilde søge at stævnsbinde Landbonddommen, og at det ikke var min Mening, at alle, som var født paa Landet, skulde blive Landbrugere, og at saaledes skulde det blive ud i Fremtiden, men at Landbonddommen ogsaa skulde have Lov at gaa ind i andre Erhverv. Det er ogsaa min Opfattelse, at det skal være saaledes. Naturligvis vil der altid være en Del af Landbonddommen, som ønsker at komme ind i andre Erhverv; men det ærede Medlem maa huske paa, at der ogsaa kan være unge Mennesker fra andre Samfundsklasser end Landboerne, som ønsker at drive Landbrug og kan være berettigede dertil, og det kan være en fortjenstfuld Handling fra Statens Side at hjælpe disse Mennesker dertil. Vi maa være klar over, at ogsaa denne Udvikling foregaar i stor Udstrækning. Alle kender Eksempler paa, at unge Mennesker fra Byerne er kommet ud paa Landet og er blevet udmærket dygtige Landbrugere, og derfor synes jeg ikke, man ganske skulde udelukke dem og kun holde sig til den Landbonddom, som ønsker at blive paa Landet; der maa ogsaa skaffes Mulighed for, at den anden Ungdom kan faa Adgang til Landbruget, naar den ellers er kvalificeret dertil.

Det, som det ærede Medlem var mest imod, var Ekspropriationsbestemmelsen, og han gjorde ligesom det ærede Medlem Hr. Ulrich gældende — det er jo ikke nogen